

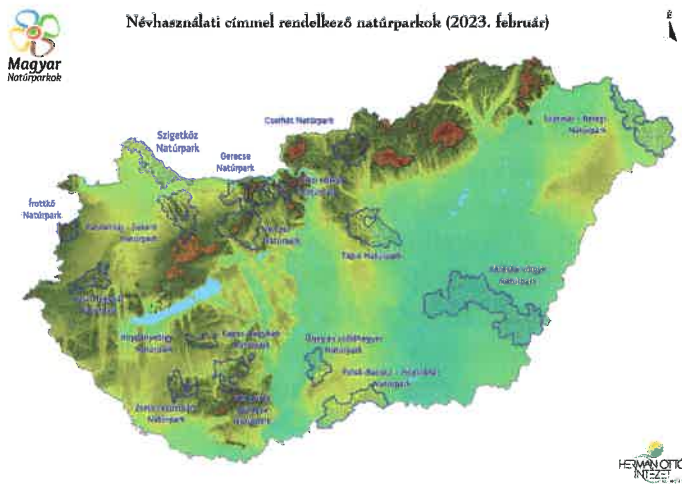
E l ő t e r j e s z t é s
Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének
2023. március 3-án tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a Győr-Moson-Sopron vármegyei natúrparkok tevékenységéről

Tisztelt Közgyűlés!

A Győr-Moson-Sopron vármegyei natúrparkok 2022. évi tevékenységéről szeretnénk egy rövid áttekintést nyújtani. Tekintettel arra, hogy mindkettő alapításában részt vett a megyei önkormányzat és azoknak a mai napig tagja.

A sokszínű magyar vidék számtalan jelentős természeti, táji és kulturális értékkel rendelkezik. Ezek megőrzése és védelme, valamint fenntartható hasznosítása és bemutatása a vidéki térségek alapvető érdeke, sikeres fejlesztésük feltétele. Európa számos országában sikerrel alkalmazzák a natúrparkok integrált megközelítésű modelljét, mely az értékekben gazdag, természet és ember által együtt formált tájban egymást támogató feladatokként tekint a természetvédelemre és a vidékfejlesztésre.

„Legyünk a magyar táj gazdái!”

A natúrpark helyi közösségek által létrehozott tájszintű együttműködés, melynek célja az érintett tájak természeti és kulturális örökségének a megőrzése, bemutatása és a vidék fejlődését elősegítő hasznosítása. A natúrpark az integratív védelem elvére építve a tájat és a természetet nem a tájban élő embertől, hanem azt vele együtt hasznosítva kívánja védeni.

Magyarországon jelenleg 17 névhasználati címmel rendelkező natúrpark található. Működésüket az 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről, valamint a 6/2020 (III. 25) a natúrparkok létrehozásáról és működéséről szabályozza. A magyarországi natúrparki hálózat jelenleg hatályos koncepcióját 2021. december 6-án hagyta jóvá a természetvédelemért felelős agrárminiszter és annak végrehajtásában közreműködik a Magyar Natúrpark Szövetség, a

Herman Ottó Intézet, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat, valamint az Agrárminisztérium. Ez a négy együttműködő szervezet évente aktualizálja a natúrparkokkal összefüggő feladatait. Ennek keretében 2022 őszén az országos natúrparki vetélkedő is megyénkben került megszervezésre, Dunaszigeten.

Natúrparkjaink – az európai gyakorlattal összhangban – a „négypilléres natúrparki modell” mentén végzik tevékenységüket. A négy szakmai pillér: a természeti-táji örökség megőrzése, a környezeti nevelés és szemléletformálás, a vidékfejlesztés, valamint a turizmus, rekreáció. A hazai sajátosságok figyelembevételével egyfajta átfogó jellegű, „nulladik” pilléreként fogalmazódott meg a táji léptékű együttműködés szerepe. A helyi közösségek közötti összefogás elősegítésével ugyanis olyan tartalmak szabadíthatók fel, amelyek számottevő mértékben hozzájárulhatnak vidéki közösségek és táji örökségünk megmaradásához.

A Magyar Natúrpark Szövetség címbírtokos natúrparkok szakmai és érdekvédelmi szervezete szintén megyénkben található, Kimlén.

Szigetköz Natúrpark

„A Szigetköz Natúrpark a természet, a táj, és az abban élő és alkotó ember harmóniája. Tegyük érte együtt!”

Az elmúlt több mint 25 évben a szigetközi települések és az ott élők folyamatosan küzdöttek a Duna elterelése okozta ökológiai és számos további, így vízügyi, turisztikai és térségfejlesztési problémák megoldásával. Több szervezet, köztük a megyei önkormányzat, a Szigetköz – Felső-Duna mente Fejlesztési Tanács, a Szigetközi Természetvédelmi Egyesület és számos civil szervezet sokat tett az egyes problémák megoldása érdekében.

Az elmúlt évtized közepén már felmerült egy natúrpark kezdeményezés, amely az akkori jogi szabályozatlanság miatt nem teljesedett ki. A térségben a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság látja el a védett és fokozottan védett területek védelmét és felügyeli a Szigetközi Tájvédelmi Körzetet. A cél egy, a Szigetközt teljes egészében felvállaló, azért nem csak tenni akaró és tudó közösség felépítése. Ezen natúrpark túlnyúlik a földrajzi értelemben vett Szigetközön, ahhoz a Mosoni-Duna déli partján fekvő települések is csatlakoztak, hiszen azzal egyértelmű vízrajzi, kulturális, gazdasági és turisztikai egységet alkot. Már a kezdetektől kifejezett cél a Szigetköz és a Csallóköz kapcsolatának erősítése.

A natúrpark megszervezése 2015. június 29-én kezdődött. A térség önkormányzatai, valamint civil szervezetei mellett a megyei önkormányzat kezdetektől részt vett az alapításban. A Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat közgyűlése 2017. május 18-án döntött arról, hogy a natúrpark kezelő szerveként létrejövő Szigetköz Natúrpark Egyesület megalapításában részt vesz, az egyesület azóta is tagja.

A Szigetköz Natúrparkban a natúrparki feladatokat a Szigetköz Natúrpark Egyesület koordinálja. Tevékenységét eredetileg 57737 hektáron és 29 településen fejti ki. A szervezet teljesjogú tagja a Magyar Natúrpark Szövetségnek. A natúrpark megalakulását követően több szakmai konferenciát tartott. Felmérte a térség jelentős problémáit, így a csípőszúnyog kérdést, a hódkártételeket, a turizmus okozta környezetterhelést, és egyéb más térséget sújtó kérdéseket.

2020 novemberében létrejött a Szigetköz Tájegységi Értéktár. Az alapító önkormányzatok – élve a jogszabály adta lehetőséggel – a Szigetköz Natúrpark Egyesületet bízták meg ezen értéktár munkaszervezeti feladataival. Ezzel összefüggésben a Szigetköz Natúrpark 2021-ben első alkalommal Dunakilitin, majd 2022-ben Győrzámolyon szervezte meg a Szigetközi Tájegységi Értékünnepet. Ebbe számos települési értéktár is bekapcsolódott.

Az Interreg SK-HU 2014-2021 programban kettő pályázatban is aktívan dolgozott 2022-ben az SZNP. Elektromos meghajtású kishajó került beszerzésre a környezetvédelmi feladatokra, valamint túrák kísérésére. Ebben a programban vezető partner a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság.

A Pozsony Kerületi Önkormányzat vezetésével zajló pályázatban Kimle községgel együttműködve natúrparki tábort hoztunk létre: 24 fős, 30 főre bővíthető szálláshelyet, ahol környezeti nevelési programokat is meg kívánunk valósítani. A tábor működtetéséhez kerékpárok, kenuk és installációs eszközök beszerzése jelenleg folyamatban van.

A Szigetköz-Mosoni-sík Leader Egyesület támogatásából un. ökomobil flotta szállítására alkalmas eszköz kerül megvásárlásra még 2023-ban.

A Széchenyi István Egyetem vezetésével és az ITM kormányzati koordinációjával zajló „Insula Magna” kutatási program stratégiai partnere a Szigetköz Natúrpark Egyesület. A program 2022-ben zárult, az SZNP egy önálló alprogramot vitt, emellett koordinálta és lebonyolította a Csallóközt érintő kutatási részmodult. Hatékonyan segítette továbbá a Széchenyi Egyetem és a Felsőfokú Tudományok Intézete kutatóinak munkáját is. A program folytatódik reményeink szerint a Szigetköz Natúrpark közreműködésével.

A Szigetköz Turizmusáért Egyesülettel közösen a natúrpark közreműködött a Mosonmagyaróváron megszervezett Szigetköz Expo kétnapos konferencia programjaiban. Ezen konferencia 2023-ban is megszervezésre kerül, szintén natúrparki együttműködéssel.

Az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Nonprofit Kft. támogatásával 2022. május 21-én megrendezésre került az első „Aktív Családi Majális a Szigetközben” c. rendezvény, több mint ezer résztvevővel. Az eseményen számos vízi, kerékpáros és gyalogos túra indult. Emellett termelői piac, extrém sportok és gyermekbarát családi programok is voltak. A sikerre tekintettel az idei évben már megkezdjük az új aktív nap szervezését.

2022. október 20-án a „Táj Nemzetközi Napján” több településen is szervezett, vezetett tájsétákat a natúrpark.

Az Agrárminisztérium támogatásával az SZNP megkezdte egy szigetközi natúrparki termék és szolgáltatás védjegy kidolgozását, amely várhatóan az év végén már bevezetésre is kerül. 2022. decemberében a Szigetköz Natúrpark Egyesületben tisztújításra került sor, de az elnök változatlanul dr. Pető Péter maradt.

Összefoglalva a 2022-es történéseket, a Szigetköz Natúrpark életében ez az év dinamikusán, sok munkával és eredménnyel telt, emellett jelentős sajtónyilvánosságot is kapott a szervezet.

Pannontáj-Sokoró Natúrpark.

A 2006-ban alakult Pannontáj- Sokoró Natúrpark 29 település részvételével. Tevékenységét 62 670 hektár területen fejt ki.

Natúrparkunk Győr közvetlen környezetében, a Pannonhalmi- dombság területén található, déli területeit pedig már a Bakony határolja. A térség múltjában és jelenében is meghatározó a Pannonhalmi Bencés Főapátság, mely ezeréves múltjával az UNESCO Világörökség része 1996. óta.

A Pannonhalmi-dombság, avagy a Sokoró az egyik legkisebb, ugyanakkor legősibb borkultúrával rendelkező borvidéke hazánkban. A Pannonhalmi-dombság keleti, délkeleti lejtőin a római kor óta természetnek szőlőt. Az évezredek múlta visszatekintő borászati hagyományainknak állítanak emléket pincesoraink, melyek a Pannontáj-Sokoró Natúrpark szinte minden településén megtalálhatóak.

Annak az építészeti stílusnak, melyet a néprajz önálló kisalföldi házvidékként különít el, legszebb példáit a Sokoró vidékén, natúrparkunk területén találhatjuk meg, melyek közül több faluképi jelentőségű, vagy műemlék jellegű. Nagyon célszerűen, helyi szokások szerint épültek ezek a csüngő ereszes, nádtetős, a ház egész hosszában húzódó pitvaros parasztporták.

A Pannontáj–Sokoró Natúrpark területének legjelentősebb, országos jelentőségű védett természeti területe az 1992-ben létrehozott Pannonhalmi tájvédelmi körzet. A natúrpark déli, bakonyi részét a Magas-bakonyi tájvédelmi körzet érinti.

Térségünk Győr rekreációs övezete. Hétfvégéken a győri családok szívesen látogatnak ki a natúrpark településeire egy gyalogos- vagy kerékpártúrára, részt vesznek a térségi rendezvényeken. A Szent Jakab Zarándokút Tápszentmiklóstól Győrújbarátig natúrparkunk dombvidékén át vezet át.

A Pannontáj- Sokoró Közhasznú Egyesület 2011. óta valósít meg ifjúság- és közösségfejlesztési programokat, melyekről a www.pannontaj.hu oldalon található további információ.

Egyesületünk 2015-ben vette át a Pannontáj- Sokoró Natúrpark munkaszervezeti feladatait.

Fontos tevékenységünk a környezeti nevelés, a szemléletformálás, a natúrpark értékeinek a lakossággal, fiatalokkal való megismertetése, ennek érdekében már több szakkört, előadásokat, tájsétákat valósítottunk meg. Egyesületünk nem foglalkoztat alkalmazottat, pályázati források mellett környezeti nevelési, szemléletformáló programok megvalósításával biztosítjuk a stabil működést.

Egyesületünk az előző években számos pályázatot valósított meg sikerrel, ezek mindegyike környezet- és természetvédelmi témájú volt. 2019-ben a Győrszemere- nagyszentpáli Tündértölgyet neveztük az Év Fája versenyben, valamint számos túrát szerveztünk a Sokoró- térség természeti környezetének és hagyományainak megismerésére. Az ITM támogatásával társasjátékot készítettünk, Hulladékmentes Sokoró címmel, valamint az Agrárminisztérium támogatásával Élmények az értékek mentén címmel fotókönyvet, illetve saját forrásból imázsfilmét készítettünk.

2020-ban zárult LEADER térségek közötti együttműködésen alapuló pályázatunk, mely során egy 200 oldalas térségi tananyag készült el a Pannontáj- Sokoró Natúrpark térségéről az általános iskolások számára. Mindkét évben több mint 100 résztvevő gyermekkel valósítottunk meg Natúrparki vetélkedőnket, nyertes csapataink az országos döntőn is sikerrel szerepeltek. Ezen tevékenységeket Kiválóan Akkreditált Tehetségpontként végezzük 2018. óta.

A 2022-es évben az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Nonprofit Kft. részvételével megszerveztük:

- a „Szomszédolás a Pannontáj- Sokoró Natúrparkban” című rendezvény megvalósítása Sokorópátkán c. aktív családi programot jelentős részvétel mellett.
- Valamint a natúrparki vetélkedőt valósítottunk meg 100 gyermek részvételével, a győztes csapat az országos döntőn képviselte natúrparkunkat.

Tisztelt Közgyűlés!

Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzata két működő natúrparkkal rendelkezik. Natúrparkjaink a Magyar Natúrpark Szövetség aktív tagjai. Mindkét szervezet élő kapcsolatot ápol számos, a térségben és országosan is tevékenykedő turisztikai, vidékfejlesztési és természetvédelmi szervezettel. A szakma felügyeletet ellátó Agrárminisztérium a Szigetköz Natúrpark felülvizsgálatát még 2021-ben elvégezte, míg az idei évben kerül sor a Sokoró Pannontáj Natúrparkra.

Győr-Moson-Sopron Megyei Értéktár Bizottság 2018. november 30-án a megyerikumok sorába emelte natúrparkjainkat. Mindkét szervezet alapításában részt vett a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat, a Szigetköz Natúrpark eredményes működését mind a mai napig aktívan támogatja.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a beszámolót tárgyalja meg és a határozati javaslatot fogadja el.

H a t á r o z a t i j a v a s l a t

Győr-Moson-Sopron Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése a Győr-Moson-Sopron vármegyei natúrparkok tevékenységéről szóló beszámolót megismerte és elfogadja.

Határidő: 2023. március 3.

Felelős: dr. Pető Péter, a közgyűlés alelnöke

Győr, 2023. február 28.

dr. Pető Péter

<i>Az előterjesztés készítette:</i>	<i>jalubor 1609</i> Alelnöki titkárság	
<i>Törvényességi ellenőrzés:</i>	<i>h V</i> megyei jegyző	<i>h</i> Önkormányzat, Jogi és Gazdasági Iroda vezető
<i>Pénzügyi ellenőrzés:</i>		<i></i> pénzügyi referens

